

**EVALUAREA TEMATICĂ A
CONSILIULUI JUDEȚEAN NEAMȚ,
PRIVIND IMPLEMENTAREA
STRATEGIEI NAȚIONALE ANTICORUPȚIE 2016 - 2020**

Raport de evaluare

Aprilie 2019

CONSILIULUI JUDEȚEAN NEAMȚ - STRUCTURA CENTRALĂ -

I. INTRODUCERE

- *Adresa fizică:* Localitatea Piatra Neamț, strada Alexandru cel Bun nr. 27, județul Neamț
- *Adresa virtuală:* www.cjneamț.ro
 - *Cadrul legal care reglementează activitatea instituției:*
 - Legea administrației publice locale nr. 215/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
 - Legea nr. 393/2004 privind Statutul Aleșilor Locali, cu modificările și completările ulterioare;
 - Legea nr. 273/2006 a finanțelor publice locale, cu modificările și completările ulterioare;
 - Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, cu modificările și completările ulterioare;
 - Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, cu modificările și completările ulterioare;
 - Hotărârea Guvernului României nr. 878/2005 privind accesul publicului la informația privind mediul, cu modificările și completările ulterioare;
 - Legea nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul acesteia, cu modificările și completările ulterioare;
 - Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, cu modificările și completările ulterioare;
 - Legea nr. 51/2006 a serviciilor comunitare de utilități publice, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
 - Legea nr. 92/2007 a serviciilor de transport public local, cu modificările și completările ulterioare;
 - Ordonanța Guvernului României nr. 43/1997 privind regimul drumurilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
 - Ordonanța de Urgență a Guvernului României nr. 162/2008 privind transferul ansamblului de atribuții și competențe exercitate de Ministerul Sănătății către autoritățile administrației publice locale, cu modificările și completările ulterioare;
 - Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice;
 - Hotărârea Guvernului României nr. 385/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractului de achiziție publică/acordului-cadru din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice;
 - Legea nr. 99/2016 privind achizițiile sectoriale;

- Legea nr. 100/2016 privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii;
 - Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative;
 - Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, cu modificările și completările ulterioare;
 - Legea nr. 251/2004 privind unele măsuri referitoare la bunurile primite cu titlu gratuit cu prilejul unor acțiuni de protocol în exercitarea mandatului sau a funcției;
 - Legea nr. 571/2004 privind protecția personalului din autoritățile publice, instituțiile publice și din alte unități care semnaleză încălcări ale legii;
 - Legea nr. 7/2004 privind Codul de conduită a funcționarilor publici, republicată;
 - Legea nr. 477/2004 privind Codul de conduită a personalului contractual din autoritățile și instituțiile publice;
 - Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, republicată, cu modificările și completările ulterioare.
- **Misiune / atribuții/ competențe:** Consiliul Județean Neamț trebuie să devină un garant al folosirii eficiente a resurselor publice și nucleul de coeziune al unei administrații eficiente și moderne la nivelul județului, printr-un management orientat spre populația județului. Consiliul Județean Neamț, ca legătură între administrație, comunitatea locală și sectorul privat va fi promotorul și susținătorul acțiunilor de dezvoltare județeană. Consiliul Județean Neamț îndeplinește următoarele categorii principate de atribuții:
 - atribuții privind organizarea și funcționarea aparatului de specialitate al consiliului județean, ale instituțiilor și serviciilor publice de interes județean și ale societăților comerciale și regiilor autonome de interes județean;
 - atribuții privind dezvoltarea economică-socială a județului;
 - atribuții privind gestionarea patrimoniului județului;
 - atribuții privind gestionarea serviciilor publice din subordine;
 - atribuții privind cooperarea interinstituțională;
 - alte atribuții prevăzute de lege.
 - **Număr total poziții/ funcții prevăzute în statul instituției: 212, dintre care:**
 - Nr. poziții ocupate (la data de 01.04)2019): 177
 - Nr. poziții vacante (la data de 01.04.2019): 35
 - Nr. funcții de conducere: 29
 - **Structuri subordonate:**
 - Instituții publice de cultură de interes județean: Complexul Muzeal Județean Neamț, Centrul pentru Cultură și Arte Carmen Saeculare, Teatrul Tineretului Piatra Neamț, Biblioteca Județeană G.T. Kirileanu;

- Servicii publice de interes județean: Serviciul Public de Administrare a Sistemului de Management Integrat al Deșeurilor în Județul Neamț, Direcția Județeană de Evidența Persoanelor Neamț, Direcția de Administrare a Parcului Național Ceahlău, Serviciul Public Salvamont Neamț, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Neamț, Spitalul Județean de Urgență Piatra Neamț, Spitalul de Psihiatrie Sf. Nicolae Roman;
- Instituții Publice de interes județean: Complexul de Servicii pentru Persoane cu Handicap Roman, Centrul de îngrijire și Asistență Oșlobeni, Centrul de îngrijire și Asistență Târgu Neamț, Centrul de îngrijire și Asistență Bozieni, Centrul pentru Recuperare și Reabilitare a Persoanelor cu Handicap Păstrăveni, Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică Războieni;
- Societăți Comerciale: Compania Județeană APA SERV S.A. Neamț, S.C. DRUPO Neamț S.A., S.C. TROLEIBUZUL S.A.

Misiunea de evaluare a constat în analiza chestionarului transmis de instituția evaluată în data de 05.04.2019 și în desfășurarea vizitei la fața locului, în data de 10 aprilie 2019 între orele 09.00 - 11.00, la sediul instituției din strada Alexandru cel Bun nr. 27, municipiul Piatra Neamț.

Temele de evaluare ce au făcut obiectul discuției au fost:

- (1) Conflictele de interese;
- (2) Accesul la informații de interes public;
- (3) Incompatibilități;
- (4) Declararea cadourilor;
- (5) Protecția avertizorului în interes public.

În plus, față de întrebările transmise prin chestionar, au fost abordate și teme aflate în legătură directă cu cele enumerate mai sus, precum transparența în procesul decizional, declarațiile de avere, conflictele de interese ulterioare exercitării funcției (pantouflage-interdicția post-angajare).

Echipa de evaluare a fost compusă din:

- Domnul _____, consilier, Direcția Integritate, Bună Guvernare și Politici Publice, Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, reprezentant al platformelor de cooperare a administrației publice locale și centrale;
- Domnul _____, consilier, Direcția Integritate, Bună Guvernare și Politici Publice, Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, reprezentant al platformelor de cooperare a administrației publice locale și centrale;
- Doamna _____, inspector de integritate, Agenția Națională de Integritate, reprezentant al platformei autorităților independente și instituțiilor anticorupție;

Reprezentanții Consiliului Județean Neamț, care au luat parte la întâlnire au fost:

- domnul _____, Secretarul Județului Suceava - Președinte al comisiei de soluționare a avertizărilor de integritate;
- domnul _____, administrator public - Președinte al Comisiei de Monitorizare;

- doamna _____, director executiv adjunct, Direcția Juridică și Relații Internaționale
- Coordonator supleant al Grupului de lucru pentru managementul riscurilor de corupție;
- domnul _____, șef serviciu patrimoniu - Președinte al Comisiei de evaluare și inventariere a bunurilor primite cu titlu gratuit, cf Legii nr. 251/2004;
- doamna _____, șef serviciu resurse umane - Coordonator Consilier etic și responsabil declarații de avere și interese aparat CJN;
- doamna _____, inspector serviciu resurse umane - Consilier etic, locțiitor responsabil declarații de avere și interese aparat CJN;
- doamna _____, consilier - Secretar al Comisiei de Monitorizare;
- doamna _____, șef serviciu gestionarea documentelor, evidența lucrărilor consiliului județean și editarea monitorului oficial al județului - Responsabil declarații de avere și interese aleși locali;
- doamna _____, consilier - Responsabil Legea nr. 544/2001 și Legea nr. 52/2003

Din partea Secretariatului tehnic al Strategiei Naționale Anticorupție a participat domnul _____, personal de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor, Direcția de Prevenire a Criminalității.

II. CONSTATĂRI

Până la efectuarea misiunii de evaluare tematică, Consiliul Județean Neamț a transmis Direcției Integritate, Bună Guvernare și Politici Publice, următoarele documente:

- Declarația de aderare la valorile și principiile SNA;
- Raportul privind stadiul implementării Strategiei Naționale Anticorupție pe anul 2017;
- Analiza privind riscurile și vulnerabilitățile la corupție;
- Planul de integritate;
- Raportul privind stadiul implementării Strategiei Naționale Anticorupție pe anul 2018;
- Anexa 3 privind Inventarul măsurilor preventive anticorupție și indicatorii de autoevaluare pe anul 2018.

Discuțiile echipei de experți cu specialiștii responsabili pe domeniile ce fac obiectul evaluării, au încercat să scoată în evidență, pe cât posibil, modul de înțelegere și aplicare a prevederilor legale pe fiecare secțiune în parte. Astfel, o primă constatare constă în faptul că, la nivelul instituției, sunt respectate prevederile legislației în sensul numirii responsabililor de activitățile evaluate.

A. Conflicte de interese

Cu privire la această temă, evaluarea a avut ca obiectiv gradul de înțelegere și de aplicare a prevederilor legii de către responsabilii cu declarațiile de avere și declarațiile interese, doamna _____, șef serviciu resurse umane - Coordonator Consilier etic și responsabil

declarații de avere și interese aparat CJN, doamna _____, inspector serviciul resurse umane - Consilier etic, locțiitor responsabil declarații de avere și interese aparat CJN și doamna _____, șef serviciu gestionarea documentelor, evidența lucrărilor consiliului județean și editarea monitorului oficial al județului - Responsabil declarații de avere și interese aleși locali.

Reprezentantul Agenției Naționale de Integritate a clarificat câteva aspecte referitoare la numărul de cazuri pentru care instituția a sesizat Agenția Națională de Integritate cu privire la completarea necorespunzătoare a declarațiilor de avere și de interese.

Conform celor menționate în chestionarul tematic de evaluare, la nivelul instituției nu există persoane în cazul cărora Agenția Națională de Integritate a emis rapoarte de evaluare prin care s-a constatat încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese și nici cazuri de sesizare a Agenției Naționale de Integritate cu privire la completarea necorespunzătoare a declarațiilor de avere și de interese.

La nivelul instituției este adoptată o procedură operațională privind completarea declarațiilor de avere și a declarațiilor de interese - P.O.E - R.U.4.

Scopul procedurii este de a descrie etapele ce trebuie parcurse la nivelul compartimentelor din cadrul aparatului de specialitate al Consiliului Județean în vederea completării și actualizării declarațiilor de avere și a declarațiilor de interese de către salariații cu obligații în acest sens și este practic, transpunerea prevederilor legislației privind declararea averilor și intereselor într-o procedură operațională.

În ceea ce privește măsurile de identificare timpurie a incidentelor de integritate, în vederea sesizării Agenției Naționale de Integritate, instituția a menționat ca măsură auditarea internă, o dată la 2 ani, a sistemelor/măsurilor de prevenire a corupției la nivelul instituției.

La nivelul instituției, personalul nu a beneficiat de programe de pregătire profesională în ceea ce privește regimul juridic al conflictului de interese sau cu privire la completarea declarațiilor de avere și interese, dar au fost diseminate chestionare pentru evaluarea gradului de cunoaștere de către angajații instituției a normelor referitoare la conflictele de interese.

Totodată, consilierul de etică al consiliului județean a menționat faptul că nu există un registru al consultărilor, iar ședințele de consultare a personalului au loc într-un spațiu separat, dedicat.

B. Accesul la informații de interes public deținute de acestea

Referitor la această tematică, la nivelul instituției există o procedură operațională privind modul de soluționare a cererilor înregistrate în baza Legii nr.544/2001, scopul acestei proceduri fiind de stabilire a unui set de reguli pentru reglementarea activității de tratare a

cererilor înregistrate în baza Legii nr.544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, precum și stabilirea responsabilităților referitoare la această activitate.

Din informațiile furnizate de reprezentanții Consiliului Județean și din verificarea paginii de internet a instituției, a reieșit că procesele verbale ale ședințelor Consiliului Județean, proiectele de hotărâri supuse dezbaterii, hotărârile adoptate și rapoartele de activitate se publică pe pagina de internet a instituției, iar ședințele Consiliului Județean sunt filmate și transmise la televiziunea locală.

De asemenea, tipurile de informații publicate din oficiu de instituție la avizierul acesteia și/sau pe pagina de internet a acesteia sunt: declarațiile de avere și interese; informații privind salarizarea funcțiilor/pozițiilor din instituție; raportul periodic de activitate al instituției; lista achizițiilor publice derulate în cadrul instituției, inclusiv procedura, criteriile de atribuire, ofertanții și câștigătorii licitațiilor; modul de cheltuire a bugetului instituției în ultimul an calendaristic încheiat; programele și strategiile instituției; organigrama; statul de funcții, Regulamentul de Organizare și Funcționare; Regulamentul intern; Codul etic și de integritate; Regulamentul de evaluare a personalului contractual; Regulamentul de înființare a posturilor în afara organigramei pentru Anunțuri concursuri; Procedura de stabilire a salariilor; Proiecte de management instituții de cultură; Rapoarte de activitate ale consilierilor județeni; Rapoarte de activitate ale comisiilor de specialitate.

Conform celor consemnate în chestionarul tematic de evaluare, persoana desemnată, responsabilă cu aplicarea Legii nr.544/2001 privind liberul acces la informații de interes public are și alte responsabilități de îndeplinit în cadrul instituției, respectiv atribuții de coordonare consilii locale, relații cu publicul, programarea audiențelor la conducerea consiliului județean, iar în Regulamentul de Organizare și Funcționare al instituției sunt prevăzute atribuțiile, organizarea și funcționarea compartimentelor de relații publice sau a unei persoane special desemnate cu aplicarea Legii nr.544/2001.

Responsabilul cu implementarea prevederilor Legii nr. 52/2003 și Legii nr. 544/2001 a beneficiat în anul 2018 de instruire de specialitate.

Cu referire la prevederile Legii nr. 109/2007 privind reutilizarea informațiilor din instituțiile publice, cu modificările și completările ulterioare, prin care au fost implementate în legislația națională prevederile Directivei 2003/98/EC, deși există o persoană responsabilă cu publicarea datelor deschise, aceasta prevedere legală nu este respectată, nu există un mecanism de monitorizare a progreselor privind datele deschise și nici nu a fost adoptată o procedură internă privind publicarea în format deschis.

Documentele publicate pe pagina de internet a instituției în format tip Microsoft sunt: bugetul, programul de investiții, situații financiare, achiziții publice, proiecte și propuneri de proiecte, strategii, planuri de acțiune, formular înscriere concurs ocupare funcții publice.

C. Incompatibilități

Conform celor consemnate în chestionarul tematic de evaluare, până la data primirii chestionarului tematic de evaluare, în instituție nu au existat persoane pentru care, Agenția Națională de Integritate emis rapoarte de evaluare prin care s-a constatat încălcarea regimului juridic al incompatibilităților.

La nivelul instituției, conform celor consemnate, măsura de identificare timpurie a incidentelor de integritate implementată, în vederea sesizării Agenției Naționale de Integritate o reprezintă auditarea internă, o dată la 2 ani, a sistemelor/măsurilor de prevenire a corupției la nivelul instituției.

La nivelul instituției nu sunt reglementate canale de comunicare internă în cazul sesizărilor situațiilor de incompatibilitate.

Personalul instituției nu a participat la programe de pregătire profesională în ceea ce privește regimul juridic al incompatibilităților, dar la nivelul instituției au fost diseminate chestionare pentru evaluarea gradului de cunoaștere de către angajați a normelor privind situațiile de incompatibilitate.

D. Declararea cadourilor

Pe această tematică, din discuțiile purtate cu reprezentanții instituției a reieșit că, la nivelul Consiliului Județean, nu există o procedură privind declararea cadourilor, aceasta fiind în curs de elaborare, dar există registre de evidență a bunurilor primite cu titlu gratuit, separate pe aleși locali și pe personalul aparatului de specialitate al Consiliului Județean, și un formular model de proces verbal de predare-primire al bunurilor primite cu titlu gratuit.

De asemenea, prin dispoziția președintelui Consiliului Județean Neamț nr. 93/2018 a fost constituită comisia de evaluare și inventariere a bunurilor primite cu titlu gratuit. Evaluarea bunurilor de către comisia de evaluare se face prin completarea procesului verbal de predare-primire a bunurilor, întrunirea comisiei și evaluarea/inventarierea acestora.

Lista bunurilor primite cu titlu gratuit cu prilejul unor acțiuni de protocol în exercitarea mandatului sau a funcției se va publica pe site și la avizierul instituției.

În ceea ce privește programe de informare pentru personalul instituției cu privire la declararea cadourilor, au existat informări interne pentru 122 salariați cu privire la bunurile primite cu titlu gratuit cu prilejul unor acțiuni de protocol în exercitarea mandatului sau a

funcției și au fost diseminate chestionare de evaluare a gradului de cunoaștere de către angajați a normelor referitoare la declararea cadourilor.

E. Protecția avertizorului în interes public

Conform celor consemnate în chestionarul tematic, în instituție este desemnată o structură responsabilă cu primirea și soluționarea avertizărilor în interes public și a fost adoptată o procedură de sistem privind avertizarea în interes public.

Procedura are drept scop pe de o parte, protejarea persoanelor din cadrul Consiliului Județean Neamț care reclamă ori semnaleză, cu bună credință, fapte care presupun încălcări ale legii, în conformitate cu prevederile Legii nr.571/2004 privind protecția personalului din autoritățile publice, instituțiile publice și din alte unități care semnaleză încălcări ale legii, iar pe de altă parte crearea și menținerea unui mediu de muncă în care angajații Consiliului Județean Neamț să fie în măsură să avertizeze cu privire la eventualele practici abuzive sau de proastă administrare/fapte de corupție cu certitudinea că avertizările vor fi tratate cu seriozitate.

Procedura descrie acțiunile derulate și fluxul documentelor începând cu primirea/înregistrarea unei avertizări în interes public, până la finalizarea/soluționarea acesteia.

Până la data vizitei de evaluare nu au fost cazuri de sesizare în interes public a faptelor de corupție, dar, în cazul în care un angajat dorește să sesizeze o faptă de încălcare a legii în legătură cu activitatea instituției, canalul de comunicare internă reglementat este cel de sesizare a Comisiei de disciplină.

Personalul din cadrul instituției nu a beneficiat de programe de informare sau de formare în ceea ce privește regimul protecției avertizorilor în interes public.

Alte aspecte discutate:

F. Transparență în procesul decizional

Din răspunsurile acordate în cadrul discuțiilor au rezultat următoarele:

- În cadrul Consiliului Județean Neamț sunt aplicate prevederile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată;
- Pe site există o secțiune dedicată transparenței decizionale:
<https://cjneamt.ro/ro/informatii-de-interes-public/transparența-decizionala/>
- Rapoartele anuale privind transparența decizională sunt publicate pe pagina de internet a instituției la următoarea pagină de internet:
<https://cjneamt.ro/ro/informatii-de-interes-public/transparența-decizionala/rapoarte-l544-2001-si-l52-2003/>

G. Pantouflage

Din răspunsurile acordate în cadrul discuțiilor a rezultat că nu există o cunoaștere aprofundată a subiectului și, cu atât mai puțin, o poziție instituțională sau o procedură internă dedicată acestui subiect.

La nivelul Consiliului Județean Neamț nu există o procedură operațională privind respectarea prevederilor legale referitoare la pantouflage (art. 94 alin. 3 din Legea nr. 161/2003 și a O.U.G. nr. 66/2011 art. 13 alin. 1) și nici în aplicarea dispozițiilor art. 11 din Legea nr. 176/2010.

Evaluatorii au atras atenția asupra faptului că instituția are și obligația de a monitoriza respectarea acestor interdicții în îndeplinirea sarcinilor de prevenție, precum și asupra gravității sancțiunii aplicabile în caz de nerespectare a interdicțiilor, și anume nulitatea absolută a actelor încheiate.

III. BUNE PRACTICI

A. Conflicte de interese

Nu au fost identificate bune practici pe această tematică.

B. Accesul la informațiile de interes public deținute de acestea

A fost identificată ca bună practică faptul că, la nivelul instituției, ședințele Consiliului Județean sunt filmate și transmise la televiziunea locală.

C. Incompatibilități

Nu au fost identificate bune practici pe această tematică.

D. Declararea cadourilor

Nu au fost identificate bune practici pe această tematică.

E. Protecția avertizorului în interes public

Nu au fost identificate bune practici pe această tematică.

F. Transparență în procesul decizional

Nu au fost identificate bune practici pe această tematică.

G. Pantouflage

Nu au fost identificate bune practici pe această tematică.

IV. RECOMANDĂRI

A. Conflicte de interes

Se recomandă:

1. Organizarea și efectuarea unor sesiuni de pregătire profesională în ceea ce privește regimul juridic al conflictului de interes și incompatibilităților, cu privire la completarea declarațiilor de avere și interese, precum și cu referire la prevederile procedurii interne în domeniu, cu întreg personalul Consiliului Județean;
2. Elaborarea registrului consultărilor de către consilierul de etică;
3. Elaborarea unui registru al abținerilor în situații de conflict de interes și completarea sa cu informații la zi.

B. Accesul la informațiile de interes public deținute de acestea

Se recomandă:

1. Elaborarea unei proceduri cu referire la prevederile Legii nr. 109/2007 privind reutilizarea informațiilor din instituțiile publice, cu modificările și completările ulterioare, prin care au fost implementate în legislația națională prevederile Directivei 2003/98/EC;
2. Implementarea unui mecanism de monitorizare a progreselor privind datele deschise.

C. Incompatibilități

Se recomandă:

1. Organizarea și efectuarea unor sesiuni de pregătire profesională în ceea ce privește regimul juridic al conflictului de interes și incompatibilităților, cu privire la completarea declarațiilor de avere și interese, precum și cu referire la prevederile procedurii interne în domeniu, cu întreg personalul Consiliului Județean;
2. La nivelul instituției să fie reglementate ca și canale de comunicare internă a sesizărilor privind situațiile de incompatibilitate.

D. Declararea cadourilor

Se recomandă:

1. Organizarea și efectuarea unor sesiuni de informare privind legislația în domeniul declarării bunurilor primite cu titlu gratuit, cu prilejul unor acțiuni de protocol, în exercitarea mandatului sau a funcției, pentru toate persoanele cărora le sunt aplicabile prevederile legislației în domeniu, pentru conștientizarea personalului cu privire la înțelesul noțiunii de bunuri declarabile în sensul Legii nr. 251/2004, acesta nefiind limitat la darurile manuale primite cu ocazia întâlnirilor bilaterale cu

- delegații, române sau străine, ci incluzând și materialele promoționale primite de angajații instituției cu ocazia participării la diverse reuniuni, în măsura în care acestea îndeplinesc condițiile legale de declarare;
2. Elaborarea unei proceduri în domeniul declarării bunurilor primite cu titlu gratuit, cu prilejul unor acțiuni de protocol, în exercitarea mandatului sau a funcției și difuzarea acestora tuturor instituțiilor aflate în subordine sau în coordonare. Procedura va trebui să detalieze modalitatea de declarare a cadourilor, persoana de contact din cadrul instituției în materia declarării cadourilor, opțiunile pe care declarantul le are cu privire la respectivele bunuri, modalitatea de preluare a bunurilor în gestiunea instituției și destinația acestora;
 3. Verificarea gradului de cunoaștere/aprofundare a legislației și procedurii (apreciat, la acest nivel, ca fiind mediu). (spre exemplu prin distribuirea în vederea completării unui chestionar tematic de evaluare personalului instituției).

E. Protecția avertizorului în interes public

Se recomandă:

1. Se recomandă organizarea și efectuarea unor sesiuni de informare privind legislația în domeniul protecției avertizorului în interes public;
2. Verificarea gradului de cunoaștere/aprofundare a legislației și procedurii.

F. Pantouflage

Se recomandă:

1. Elaborarea unui regulament intern / procedură de lucru care să prevadă procedura monitorizării situațiilor de pantouflage și desemnarea unei persoane responsabilă cu monitorizarea situațiilor de pantouflage.

Recomandări cu caracter general:

- Implementarea Metodologiei de identificare a riscurilor și vulnerabilităților la corupție pentru autoritățile administrației publice locale, instrument de lucru disponibil pe site-ul Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice la secțiunea *Integritate și bună guvernare* (<http://www.mdrap.ro/-5197/-1878/-7889/-1235>)